

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia de Securitate et Educatione Civili V (2015)

ISSN 2082-0917

**Konferencja *(R)evolution of War*, zorganizowana przez International Society of Military Science oraz Finnish National Defence University
Helsinki, 13–15 października 2015 roku**

Fińska wyspa Santahamina gościła w 2015 roku uczestników dorocznej konferencji organizowanej przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Nauk Wojskowych (International Society of Military Sciences, ISMS). Konferencja odbyła się w dniach 13–15 października, a jej organizacją podjęła się Fińska Akademia Obrony Narodowej (Finnish National Defence University) w Helsinkach. Kuźnia kadr Fińskich Sił Zbrojnych zlokalizowana jest właśnie na malowniczej wyspie Santahamina. Wyspa jest w całości terenem wojskowym – oprócz Akademii znajduje się tam baza Kaartin Jääkärirykmentti, dwubatalionowego pułku piechoty (Jeager), przeznaczonego przede wszystkim do działań w terenie zurbanizowanym. Warto dodać, że w ubiegłych latach konferencje ISMS odbywały się w Kanadzie, Danii i Austrii.

Hasłem przewodnim październikowej konferencji była gra słów *(R)evolution of War*, czyli *(R)ewolucja wojny*. Za tym przewrotnym sloganem kryło się pytanie o prawdziwe znaczenie aktualnych tendencji w prowadzeniu wojen, takich jak wojna w cyberprzestrzeni, w tym w mediach społecznościowych, tzw. wojna hybrydowa, które to określenie stało się zarzewiem burzliwych dyskusji terminologicznych, czy szeroki udział aktorów niepaństwowych w działaniach zbrojnych. Czy te tendencje są wyrazem stopniowej ewolucji sposobów prowadzenia wojny, czy też zwiastują zmianę o bardziej fundamentalnym charakterze, czyli tytułową rewolucję?

Konferencje organizowane przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Nauk Wojskowych mają charakter równolegle odbywających się sesji panelowych realizowanych w grupach roboczych (obowiązującym językiem konferencji jest angielski). W ramach poszczególnych sesji co najmniej równoważnym składnikiem w stosunku do prezentowanych referatów są dyskusje z udziałem panelistów, na które zarezerwowana jest stosunkowo duża część każdej sesji. Tradycją konferencji ISMS jest podział na dziewięć grup roboczych zajmujących się naukami o wojnie (*War studies*), historią wojskowości (*Military history*), technologiami wojskowymi (*Military technology*), przywództwem, dowodzeniem i kontrolą oraz podstawowymi kompetencjami (*Leadership, Command and Control and Basic Competences*), prawem i etyką (*Law and Ethics*), polityką bezpieczeństwa i obrony oraz strategią (*Security and Defence Policy and Strategy*), relacjami sił zbrojnych i społeczeństwa (*Armed Forces and Society*), zarządzaniem i ekonomiką w obronności (*Defence Management and Economics*) oraz edukacją wojskową (*Military Education*). W ramach helsińskiej

konferencji nie zawiązała się grupa robocza zajmująca się prawem i etyką, lukę tę jednak z powodzeniem wypełniło powstanie nowej grupy o lakonicznej, ale wiele mówiącej nazwie Russia.

Rosja stała się tematem osobnego panelu, który – trzeba to przyznać – był jednym z najbardziej popularnych, zarówno z uwagi na liczbę wystąpień, jak i ze względu na zainteresowanie audytorium, przede wszystkim z powodu udziału tego państwa w kryzysie na Ukrainie. Podkreślano jednakże rosnące znaczenie Moskwy w ramach europejskiej, a w pewnym stopniu także globalnej architektury bezpieczeństwa. Dążenie do odbudowy mocarstwowej pozycji Rosji jest jednym z kluczowych czynników wpływających na proces jej rekonfiguracji. W dyskusjach na temat Rosji wyraźnie wyczuwalne były obawy przed jej dalszymi posunięciami (szczególnie widoczne, co nie może dziwić, w wystąpieniach panelistów z krajów bałtyckich), połączone z poszukiwaniem, chyba nieco na wyrost i być może przedwcześnie, oznak słabości tego państwa i zbliżającego się kresu imperialnej polityki.

Obrady wszystkich grup roboczych podsumowane zostały w ostatnim dniu przez przewodniczących poszczególnych paneli na łączonej sesji. Dzięki temu wszyscy uczestnicy konferencji uzyskali wgląd w przebieg dyskusji w ramach paneli, na których nie mogli być obecni, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów budzących największe kontrowersje. Finalnym akcentem było zaproszenie na przyszłoroczną konferencję, która odbędzie się w dniach 12–14 października 2016 roku w Warszawie, a jej gospodarzem będzie Akademia Obrony Narodowej.

Podsumowując, należy podkreślić prawdziwie międzynarodowy charakter konferencji (zgromadziła 114 aktywnych uczestników z całego świata), ogólnie wysoki poziom prezentowanych referatów i dyskusji, a także perfekcyjną organizację tak dużego i skomplikowanego przedsięwzięcia, co pozwala wystawić wysoką ocenę fińskiej logistyce i organizacji.

Rafał Kopeć